

SZAMOSÚJVÁRI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS BALPÁRT SZOLNOK-DOBOKA MEGYEI KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		FELELŐS SZERKESZTŐ:	Megjelenik minden csütörtökön.
Egész évre 10 K.	Negyedévre 2.50	PAPP BOGDÁN dr	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szamosújvár Füvészléca 1. sz. sz.
Félévre 5 K.	Egyes szám ára 20 f.		Hirdetések árszabály szerint vételnek fel.

Az „átkos kormány.”

Szamosújvár, július 21.

Fogavesszett orszáloknak, tizenhárom próbas koalíciós hírkürtöknek volt még csak nem régiben is kedvelt frázisa, visszatérő refrénje az „átkos kormány” garázdálkodásairól, Béccsel való kacérkodásairól szóló krónikázás. Akkor persze még szabadelvű volt a miniszterelnök, a mostani kormánylapok még nemzetiszínű papíronos üdvözölők márciusi üdusát és hazafias szóvirágoktól ékes főmondatokban keltek ki a kvótáemelés lehetősége ellen is.

Azóta — egy-két év felér ugyanannyi évtizeddel — nagyot fordult a világ rendje. A zabszállításban elsőnek díjazott Ungán Gábor a Nap helyett a minden idők Magyar Nemzetében föllenöröködik, Holló Lajos borús elszántással igazságügyit tárcáért eped, ahelyett, hogy a kormányra szórna átkot. Kossuth Ferenc ötezer koronás — bár a szakértők és egyéb mulatságos urak kétségteletlenül huszezer koronára becsülnék, — lakásban dicséri a pesti háziurakat, akik államtitkároktól felfelé nem szoktak stáj-

gerolni s Szerényi kegyelmes ur bizonyára helyeslőleg csatlakozik hű tanítványa véleményéhez. Hiába: tempora mutantur és változtak az erkölcsök is. Manapság a miniszter urak nem utasítják vissza a lakásborralvót, s talán bolondok is lennének, ha ezt tennék.

Ha változásról lehetne beszélni, ez a változás mindössze annyi, hogy nem Kossuth Ferenc hírlapírói tollat fizeti meg az Egyetértés, hanem ellenkezőleg: a kitűnő Ferenc teszi meg istápolójának ezt a lovagi szolgálatot. És az eredmény nem marad el. Oh, nincs már „átkos kormány”, nincs hazaőrülő darabont, van nemzeti kormány, amely fölér a legegzenekesebb állgatesereglettel.

Egy kolozsvári orfeumban most — persze élénk érdeklődés mellett, — szenzációs számot mutatnak be a t. e. közönségnek. A „világ béke” a címe s talán ötven egynehány különböző természetű, egyébként nem a legjobb egyetértésben élő állat foglal helyet szorosan egymás mellett egy pár centiméter széles pódiumon. A macska az egészrel játszik — minden baj nélkül —

a tyuk egy rókához simul, a galamb a keselyű tollazatán berzenkedik.

Eközben azonban a róka félreuzza a száját, a keselyű is félve pislant a szelidítő ostorára és a macska sem mulasztja el, hogy körül ne nyalja a szája szélét.

Akaratlanul is a koalíciós csendélet ötlük az eszünkbe. Zichy Aladár a klerikális reakció földi képviselője tagadhatatlan elszántsággal dorombol — a logát azonban mindégyre kimutatja — a függetlenséginek mondott miniszterre s Barkóczy báró atyáistenét nem igaztja — legalább látszólag, — hogy a gyűlölt polgári házasság nyelbeütője ül a fő-fő miniszteri bársonyszékben. A hatalom: nagy szó és figyelmeltebbé tesz, mint az idomító ostora.

A háttér: az és ugyanevgy mind a két esetben. Az orfeum pallóján nem kap be az ebfog a cirmos nyakcsigolyájába, néhány lépéssel odébb azonban vigan kergetik, marják egymást kuttyák, macskák, egerek, és ezen nem ütözköz meg a szelidítő.

És nem bántja a fő isteneket sem, ha az apró közkatonák hajba kapnak nehéneha s Rakovszky István maliciózusan

Kérő fürdő jövője.

Magyar fürdők. — Egy hangverseny.

A hírlapírásnak is van uborkaszegzje. A csodálatosan, mag az iparagak ilyen idenye általános pangást és keresetnélküliséget jelent, az uszágas hasznossal jár vagy legalább is ezt óllozza, ha rendszeren kis eredményel is. A főmei cápa, az előhírnök után jön a magyar fürdő előnybehelyezése a külföldiekkel szemben, jön a nagy, fekete szomorúság, melyet lelke fájdalmaul ad le a hírlapíró, kinek honfűi szive ekeségre a sivár helyzetben, a magyar fürdők gyaltatása visszafordulásán a külföldiek fokozódó haladásával szemben.

És a lapok hasábkönetek át fejtegetik a hirdetés meszeszeru hatását, a plakátüzás celszerűségét és a rekkenő hősséggel tartva kollektívaltat, melegen ajánlják a magyar fürdőköt, erősen sopánkodva az ideán: vajha előnérdnek, hogy a magyar családok időszerűleg ne vándorolnának ki a külföldi fürdőköt.

De a kivételnel, ott már a hírlapíró is, — bár sokat predikált a vizről — bort iszik és ha csak teheti, külföldre küldi ki nyaralni családját és külföldre megy ő maga is. És ezen nem kell csodálkozni, mert legjobban ok ismerik a magyar fürdők szegénységét, unalmasságát, nagy csomó hátrányát, a külföldiek előnyével szemben.

Az orvosi analysisből — igaz — kitűnik a magyar forrasok gazdagsága. De ki nézi ma a vegyelemzést, ki törődik azzal, hogy a víz dus vagy kellekkelében, szénsavas natriumban, chlorka-

lumban vagy glaubersóban? Akiknek tényleg ez kell, az igazi betegeknek, nem kell reklam, rábeszélés, állami hirdetés. Ezek ugys itt maradnak. De a fürdőnek a betegek vajmi keveset használnak.

Nem a való betegeköl élnek és virágznak fel a fürdők. Ezt már tudják a külföldiek és ezt nem tudjuk vagy nem akarjuk meg megérteni mi. Ezért boldogulnók ok és ezért nem fejlődnek a magyar fürdők.

Egy paradoxont kell szem előtt tartani és ebből kellene kiindulni: a fürdő az egészségesek gyógyhelye. Az évi robotolásban kimerült, változatossg után vágó, megpihenni akaró, a városi zajgó életet vagy fausit néma esendét megunt urak és hölgyek gyógyhelye az a betegségeket esetleg lényegesen neurasthénia. Modern idegbetegség. A sok munkában vagy általános semmittevében szerzett: szorakoztatás. És ennek a gyógyítására nem 23% kénhidrogén vagy 43% kovasav, hanem levegő, társaság, munkakör-, vagy nyugalomkor — előlde kell. A változatossg, az az egyedüli gyógyír. Ezt az orvostgot keresik azok a szazerek, egészséges-ideges emberek, kik sietve mennek ki külföldre nyaralni.

A magyar fürdők — ma már természetes kivételnel — ezt az egyedüli kívánalmat sem tudják kielegetíteni, változatossgot nem nyújtanak, e hiányuk betegségekben szenvedőket. És amint az orvos, kezelést kártarsasat elhanyagolja, azok gyógyítását kártarsas bizza, úgy a magyar fürdők is, mig ebből a betegségből ki nem gázolnak, gyógyítani nem képesek és a honoráriumot, a sok drága pénzt elnyeli a kártars, — az egészséges, jó kedvű külföldi fürdő.

Nézzünk csak szejjel. A városi ember menekül a zajból. A villamos esingelése, az élet zajgása, a palotákban, az uccáknak, munkának füledt, kietlen szaraz szürkösége idegesse teszi. Fürdőre megy. Megnyugtató zöldre. Csendességre vágyik. A városiaknak természet kell. Hegy, völgy, folyó, — ez az ideája.

A falusi embernek hasonlóan ez kell. Dóra állás, hogy ebből a jóból kijut neki otthon is. Dehogy is, igaz: odalaza van zöldre, de ez lehet lucernás, vagy legjobb esetben marhalegő. Lankás domb emelkedhetik, vagy kies völgy terülhet el háza mellett, akóssal vagy fenyvennel. De a falusi ezt nem élvezi, megszokotta lesz előtte, unja. Mig ha fürdőn kapja meg ugyanezt, vigan tesz kirándulásokat, vigan el benne, élvezi, mulajmert van — társasága. A falusiának társaság kell, a magány után társas élet kívának.

Szóval a fürdőnek két fontos kellekkel kell bírnia. Csendesség és társas élet; ezt a kettőt, mely látszólag kizárja egymást, kell hogy magába foglalja. A kivétel roppant könnyű. Gondoskodni kell arról, hogy a közönség szorakozhasson és ezert különböző játékhelyeket kell felállítani. A tenniszés, evezes, meg mint testező sportok is ide tartoznak. Aztán a kisebb-nagyobb kirándulások és végül, amit előszerbba említhetünk volna: zene, könyvny nyári léhaságok, olykor komolyabb művű hangverseny, meg üngi-tüngi cabaret, orfeum, szóval francia mű tréfák is kellemenek. De ezeket tulajhászni, tulfokozni nem szabad, mert akkor a fürdő elveszti igaz jellegét és városiéleti mulatóvá fajul.

A csendesség miatt a zöldet értjük. Ez már természet kérdés, melyre a fürdő alakul, alakulást fekteti, de melyre előszörnd kérdés az ápolás

jegyzí meg, hogy Návy kollegája mindent tud, csak képviselőházi ülést vezetni nem. Aminthogy az sem vezet pártbámságra, ha egy-egy becsületese, őszinteségi roham meg-szavaztatja a magukat fogásoknak képzelo elvénheht orszáloknak a javaslato, a melyet véletlenül balpárti oldalról tettek meg s véletlenül igazán humanus, emberi volt. Miért is legyen belöle baj? A másik percben ismét arra néz a manueuk-had, hogy visszazsijjon mindent, hogy korrigálja az agyonbráírt végrehajtási novella egyet-len humanus passusát.

Orfeum deszkáról vettük ezt a példát és a koalíciós kormányán kapcsolatban alig is lehet orfeum-nívón felülülő hely-zetről beszélni. S talán nem is haraguznak meg ezért az urak. Egy kormány sem örökéletű, a mostani nagyon végelegyentűl már.

Apponyi vegyen gitárt a kezébe s induljon korutra az orfeum társulat. És a fő szám az legyen: „Béke minden poklokon keresztül.”

Szász Endre.

Szemle.

A nyári vakáció politikuskok részére is leginkább arra volna alkalmas, hogy tanulmányi utakat tegyenek és ismereteket gyararítsák.

E helyett igen sok mindent látunk, csak ilyen irányú tudomány szomjat nem. Anál jobban esik tehát ha az emberek munka beszerzéséről szerez a nagy nyilvánosság hírt, akik a kártya, mulatozás helyett küldöknék, a keraletnek érdekeivel törődnek.

Oly számtalan sok sebtől várják a nép, hogy az évek napjai sem volnának elegek azoknak az egy sebeknek gyógyításához.

Most amikor a szociális túlkedés orszáktól is, amikor a felszázott óhajok meg a természet mostolasságával is harcba szállnak, amikor minden tenger esik a sivar mo-ert s a kielégthetetlen en-ert tusakodik, jól esik a népképviseleők nemzel feltanató munkáját szemlélünk.

Hogy ha minden el is mulik, de ez az erzelem

illetőleg. A parkirozásnak bizonyos mértékig való mivételese, az utak rendezése, tisztántartása sulyt kell fektetni. Nem mulasztható el a kiránduló helyeknek olykor mesterséges úton előidézett *ostermészeti rendeltetésű* való hozatala is. Mert természet, főképpen ostermészet kell a vendégeknek.

Ezek után átterhünk Kerő fürdőre. Fekvése kies, könnyen megközelíthető, szinte predesztinálva van a fejlődésre. Paraszolai nem beszélünk Ott a vegylenző, mely bizonyossá teszi különös, intenzív gyógyhatását.

Fenséges, kissé lényeges helyek között terül el. Ide kis villákat, kőházak nyaralókat lehetne építeni, magát a hegyvidéket pedig befesteltetni. Erre mindenképen alkalmas.

Jóbb oldalon folyik a Szamos bodros hullama szöke vize s közvetlenül mellett terül el a „berék”. Ha a Szamoson át hidat vezetnénk el a beréket kisse rendeznék, jobban befestelnék, az a kis sziget gyönyörű park lehetne és kellemesebb helyet keressse sem találhatnánk.

Többször kellene egy részbenintarsaságot, mely pénzzel dolgozna és megvalósítaná a folyton fel-szelen lebegő ideát. Par e volt gyökéres átala-kulások minden át Kerő és lenne nekünk is egy kellemes nyaralóhelyünk, volna a közelben népes fürdők. És ez bizony Szamosújvár városának egy eszoptet sem ártana.

Talán meg arról is lehetne eszegetni, hogy maga Szamosújvár városát vegye meg Kerő für-dőt és vegye kezébe az átalakítások korantsem nehez munkáját. Közvetve, közvetlenül, a kiadott pénz — kellő kezelet-el — kamatosít térülne meg.

Többi időben tesznek is kísérleteket — fel-letlen eredményei — a fürdő rendezése, rendezőháza. Egy állás, társadalmig vezényel

mint a márványlapon a betű, bevésve marad örökre a szivekben.

Az aranyos Prágában oly esemény jászódott most le, amelyet a magyaroknak nem szabad figyelmen kívül hagynia. A panszláv mozgalom egyik legfontosabb eseménye a most folyó prágai kongresszus. Nem vagy a kongresszus, hanem inkább a celzata, a mögötte álló tényezők műkö-dése veszedelmis a magyar állametre.

A kongresszus tárgya a szláv kultúra meg-erősítése és egyesítése. Mit von ez magától? A magyar híradalomnak öt milliónyi szláv lakosá-ga van. Ha ezek az egység szláv kultúra hatáskörébe jutnak, akkor egyenesen velünk ellensé-ges áramlat sodrába kerülnek. A gondolatot rendkívüli ravaszsággal eszelik ki a panszláv apostolok. A felületet szemléltő könnyen meg-tevesztethetik. Pedig reánk és Ausztriára igen két oldalról várhatók az ilyen ketsziámunk, mely a kultúra leple alatt igyekszik politikai ideáit, a panszlavisztikus törekveket megvalósítani.

Reánk, magyarokra igen fontos, hogy a most megindult akció kudarcot valjion. Mert most is már felszegt vagyunk a szlávok tengerében s a peremánság kompakt egészének összefüggő csoportját két oldalról detél is, eszárkól is, erősen szoroz-gatják a szlávok.

A németseg jéjkialtása már is felfhangzott Csehországban. Ottokár politikája nem szünt, csak más alakban lép föl s igen veszélyesse válnék reánk, ha Ausztria és Stajersorszag szláv kézre kerülne. Min sziget nehézség tudatán ellentétlenül a szláv tenger ostromló hágjának. Nekünk pedig, ami már Árpád és Kun László idejében is meg-törtent s amire Vesselenyi is rea mutatott, talán régi ellenségeinkkel, a nemetekkel kell majd kezde-gögnünk a népfajoknak ebben az óldólkó harcában. Es erre főkép kedves Lajlart túl testvéreink meg nálunknál is jobban rea lesznek utalva, mint nagy veszély idejében mindig.

A polg. leányisk. értesítője.

A szamosújvári m. kir. állami polgári leány-iskola értesítője az 1907—1908. iskolai évről most jelent meg *Zöld Szándor* igazgató szerkesztésében.

Ez az értesítő, amelyet — hálá Istennek — nem kezdett ki sem a politikai, sem a társadalmi viszály, búszken alhat ki minden híralatot, mert feladatát folyton fokozódó erővel és kitartással teljesíti minden szamosújvári polgár és felettes hálós közmegelegdesére.

Az igazgató jelentésből kitűnik, hogy az inté-zetnek 95 rendes és 6 magánutaluló, szóval összesen 101 növendéke volt. Hat ez bizony — szó stius róla — elég kis szám, de magyarázatot megüeli abban a sajnálatos körülményben, hogy

ember, az új furdóbiztos, Nagy Lajos fozsólgaíró vezér kezébe a komoly ügyet. Szamosújvárt hozzáértő, mivel közönséget gyűlése hírtá össze, hogy közös megbeszélés alapján alkossunk, tehessünk valamit.

Megállapodásra jöttek, hogy ketheteket szomb-at délutánon társas összejöveteleket rendeznek, melynek célja az előbbi célt magában foglaljaoló — a politikai viszályok folytán szétzilált szamos-újvári közönséget egy közös tisztán társadalmi érdeklő táborba összehozni. Ez az egyik főcél, habár nem is bevalótlan.

Az első összejövetelt, melyet művészi nívón álló dílettan szereplők hangversenye előzött meg, folyó hó 18-án tartották meg nagyzsámú intelligens érdeklődő közönség jelenlétében.

A hangverseny Hollos Erzsike és Duhár Hariska zongorajátékaival, Balcz Zsigmondnéval, vége kezdet fel hat orakor. Mindketten teljes bökely jatekkal gyönyörködtették a közönséget, mely a kienetlent tapsokban eszoptet sem szökölődött.

Berán Adéka *Helló Jenő* *Ha tényleg lennék c. monológját adta elő kísértetmániá felszelenül, helyes munkával, kedves előadással.*

Temesváry Jankó, ki *Habonyk* eszardrajájeleitet és végül *Saracók* híres spanyol taneit hedegette, ma már nem dílettan. Nem is bírjuk, csak örömlünk meg annak kifejezést, hogy a kis hegedűművész városunk szülőtte és reméljük, hogy kikerülve az eltebe, Szamosújvárnak meg sok dícsőséget fog szerezni.

Szongott Erzsike *Ód* II. magyar rapszódájait játszotta el zongorán, kiváló technikával és ráadásul — kotta nélkül — szep letölté népdalok-kal zárta be a szépen sikerült hangversenyt.

Az előadás után a hatátság tanulói kezdett és a permetző eső dacára csak a késő egyélt órákban szakították véget a mulatságnak. *St H.*

leányainkat még ma is csak nagynépeken akarjuk iskoláztatni és a vidék inkább keresi a nagyobb-örölmű városokat, így Kolozsvár vagy Dés polgári intézeteit.

A tantestület működése, a tanítás menete, a tanulók magyavelete, szorgalma és élemlenete, a vállalkerősi nevelés és az iskolai egészségyűg minden tekintetben megfelelő és elősürendő volt.

A gondnokság a felügyeletet pontosan teljes-tette és foglalkozott az iskolának továbbfejleszte-sével. Feltejesztett tett, hogy az iskola a jövő tanévől kezdődőleg kezimunka tanfolyammal egészítessék ki és a tanfolyam helyisége a kelő határozattal és felszereléssel láttassék el. A vallás-és közoktatásügyi miniszterium a keresnek eleget tett és rendeltetleg kimondotta a női kezimunka tanfolyam felállítását. A műveztetőntéendők ellátásával pedig *Pingstler* Erzsikebet bíztá meg.

Mint rendkívüli tantárgyat tanították a francia nyelvet és a zongort. Előbbít *Zöld Szándor* urnő, utóbbít Berán Janos karagay. Mindkettőben deszete élemlenettel tanusították a növendékek.

Ami a leányok nevelésén igen fontos, a kedély kepepzése tárgy sulyt fektettek. Hazafias ünnepe-lyeket, kirándulásokat, hangversenyeket rendeztek, melyekről annak idején mindig a megérdemelt elismeréssel szoltunk.

Az önépökök színtén szorgalommal működött és részt vett az iskolai ámszepségek elők-szítésé-ben, ugyisztán az „Ormeny Múzeum” esztelyén.

Az évtávo vizsgálatok alatt a növendékek írásbeli dolgozatai, rajzai és kézimunkái ki voltak állítva, a látogató közönség általános megelegde-sére.

Az értesítő tartalmazza még a felügyelet, gond-nokság, tantestület és a tanulók névsorát. Az elévzgett tananyag, a szertárak állapotaának ki-mutatásait, a jövő iskolai évről hasznalando tan-könyvek jegyzékét. Az elmúlt tanév statisztikai adatait, a rendtartási szabályokat és az 1908-9 iskolai évré vonatkozó értesítést, melyet kivonat-on Hir rovatkában közölünk.

Szamosújvár város egészséges fekvésével fogva igen alkalmas az iskolázatásra és a szomszéd városok túlszűlt polgári leányiskolái mellett kölcsön felszerelt és szakismereti vezelt iskola alá a vidéki szülők rendelkezése-re. Erőli tanácsok, az *Ertesítő* is, melyet kívánatra bárkinek elküldi az igazgató.

Lobbanás az alkonyatban.

Gyertek el az örmény nagyletomplomba. Hall-gassatok végig a műnet, Gyonyóri költeménye ez a hazai örményegnek. A hatalmas boltivek alatt a felhangzik az egyházi dallam. Az öbös épitmény-nem felbug az orgona. Fenséges szertartás ez. Az utolsó, lemondással telt dallamok hangzanak el a pasztuló hazai örményeg ajkán. Láttatok-e nyugvo napot? Láttatok-e lobbanást az alkonyat-ban? ... Az leten házában, mely szivettegjen, az orgona síjja. Mintha temetnénk? Mintha temetere szópna az ajkáról eszaló enék. Száll az enék szájról-szajra. Ki érti azt, ki érti meg?

Gyertek el az örmény nagyletomplomba. Hall-gassatok meg az Ur alizatos szolgáit. Az ösök nyelven szót hozzatok. És elhangzik a szó. Betöltő a nagy temető öbök hajóait. Visszhangoznak a falak. A padokok üresen. Az Ur alizatos szolgáit ugyan ki érti meg? Ugyan ki halgaltja? Egyszer temetesen megertették. A feltanadással szoltott a pap. Őzsi delután volt. Hittél a szivemben lejttem be a sazaados temetőbe. Feltanadunk! Az őzsi verőfénye delután megintot bennem a hit. Nem a kimúlt ember feltanadása való hit! Megintot bennem a hit. A pap szavában, az alkonyatban ismeretlen nyelven enéző hívők auitatos enébeken sirt a pasztuló örményeg pasztos elgája. ... Kevesen voltunk. Az alko-nyatban oh! mily fagy rezgessi zúgott: feltana-dunk. Lobbanás volt ez az alkonyatban. Szállt az enék szájról-szajra. Szólt az enék. A halalór az emulósor ...

E verőfénye őzsi alkonyatban, mintha távol köleltél hango, sító hangok hangzottak volna el. A pasztuló örmény nemzet esztára, tele féltalomban. Mintha hosszú evszázadok történetének panasz-sírása lett volna az egyházi enék. Mintha keltet, örmény templom tömenses boltivek között zúgog bugott volna át minözának az enék. Mintha az örmény nemzet fenséges temetőterésről szoltott volna az egyház alizatos szolgája. ...

Es ez így meg-megismétlődik nap-nap után. Az egyik ceterus tölgy leveleit, koránaj megtepték az idők viharjai. A kopár törzs nem hajt ki többé. Alkonyatok kimegyünk a temetőbe. Ott legalább halljuk apánk nyelvét. Alkonyatok lobban a nap zórángja. Es temetünk. Es ez alkonyati lósbánban az elmulásban az emberek közös sorában mi örömeink is egyetartunk. Polgár.

HIREK.

— (Kinevezés.) Vass Béla gróf főispán Székely Józsefet szamosújvári járás irnokká nevezte ki.

— (Arvaház felügyelő.) Dr. Sariban István, a velencei mechtarista kongregáció tudós tagja, aki már egy év óta tanulja a magyar beszédet, a napokban városunkban tartózkodott. Erős mozgalmat indult meg, hogy a nagyműveltség papot megnyerje az arvaházi felügyelő állás elfoglalására.

(Örömműzeumunk) hivatalos meglátogatása és az ügyrend kezelése céljából a műzeumünk és könyvtárak országos főfelügyelője kiküldött Fejérfarkai László dr. udvari tanácsost és országos felügyelőt. Nevezett kiküldött városunk műzeumünk hivatalos meglátogatását f. hó 21-én végezte. Örömmel tapasztaltuk a műzeum könyvtárának ez év folyamán keresztelvényt nagyműveltségű, a neprajzi osztály rohamos fejlődését és celszerű elhelyezését. A régészeti osztály szakszerű elhelyezése kitámasztja a celszerű székereket államügyes útján való beszerzését. A műzeum épületét a kifüzdött célra teljesen megfelelően tartotta. Taxozások a műzeum felkészegetésének, Temesváry János dr.-nak teljes meglátogatását fejezte ki s konstatálta, hogy most már mi sem áll utáiban annak, hogy legközebb a jövő év tavaszán a műzeum megnyitvatván, rendeltetésének átadásák.

— (Szabásztai tanfolyam.) Balázs Gyula, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara titkára f. hó 19-én részt vett a szamosújvári iparosok gyűlésén és azt az örvendettel kijelentette tette, hogy a kamara egy szaktanár küld ki, ki az iparosokat szabásztai oktatásban fogja részesíteni.

— (Ertesítés.) A szamosújvári Világosító-Szent-Gergelyi nevűt örm. kath. fű-arvaházba folyó évi augusztus havában több árva fog fölvetni. A pályázatnak a következők tartandók szem előtt: növekedni a teljes árva és gyagynálán örm. kath. árvák vetetnek fel előszörben és csak másodsorban vetetnek fel felárva, csak olyanok, kiknek anyjuk él. A kerveynek a Világosító-Szent-Gergelyi örm. kath. fű-arvaház választmányához emezve Dr. Papp Gusztáv igazgató úrnak f. év augusztus hó 15-ig nyújtandók be és a következő okmányokkal szerelendők fel: 1. születési anyakönyvi kivonat; 2. szegénysegít bizonyítvány, avagy az illetékes örm. kath. lelkész, vagy ilyennek nem létében az illetékes örm. kath. lelkész által is aláírandó; 3. a szülőnek vagy az atyának elhalálozása bizonyítványa; 4. orvosi bizonyítvány; 5. újrótalált bizonyítvány; 6. iskolai bizonyítvány, ha esetleg az árva már part iskolában meggyezendő, hogy csak oly örm. kath. fiúarvak vetetnek fel, kik 7 évet már betöltötték. A felvett árvák mindennemű szükségletéről az intézet gondoskodik.

— (Fel kilenc.) Szamosújvár f. hó 22-én d. e. fel 9 órakor nagyon boldog lett. Ettől a perctől kezdve nem szólhatott már, hogy „de kar megvenülm“ — „az, idő hogy eljárt“ — és senki sem jött meg, az az, hogy legalább nyolc időn belül „it az óra“. Az emberek nem siettek, mikor a nap delelőben volt, ebeléni, az izletetnek nem zarták be, a fel tiz órai vonatulásokor senki sem volt az időhaznál és a járásbíróshoz a 9 órai tárgyalásra egy ügyvéd sem ment el. Egy-szeren azért, mert Szamosújvár e napon egy általában nem halad az idő, nem volt fel tiz óra. Mert futottak az idő az óra, meg pedig toronytorony, melynek mutatott maicozus ember szerint a csokak igazítják. A toronyóra, ezután

igazodik minden jó szamosújvári polgár, fel kilenc órakor esodott mondott, egy-kettőtől utótt, aztán megalloitt. Így történetelt aztán meg, hogy ne-hány hithű ember vallási teholbaja esett és isten esapáról beszélt, hogy özőnizzel lepi el búnos városunkat és valamint Jozsua a napot, így az isten most az idő kerekeit akasztotta meg.

(Tepich fogás.) Kulcsár András rendőrkapitány nagyon haragszik. Haragszik, mert szemébe olvassuk az igazságokat és megkövetelünk tőle egyetmást: hogy hivatalos ügyeit izzetse el. Haragszik, mert nem szabályozhatja meg a rakocmáltan sajtot és nem bocshatja ki cári ukázát. Es mert haragszik, a sajtó híreket nem adja ki, — mint eddig latta. Elővégre Kulcsár kapitánytól ezt nem is várhatjuk már, annál is inkább, mivel tiz esetben kilencszer egyszerűen nem is tud a megförtézt szenziatőrök, — csak aközről, melyeknek huse ő. A rendőri sajtórodákról Kulcsár kapitány már nem tud. De tudni fog a feleltet hatóság. Es tudni fog mindazokról a kis malőrökről, melyeket a szamosújvári rendőrkapitány csinált. Ine a friss kapt. Bemegyünk f. hó 22-én délután 4 órára a rendőrség utához. Elkérjük tőle a legutóbbi rendőrségi jelentést a piaci élelmiszerekről. Ő kelő pózba vigye magát és szokatlannul nagy hangon így felel:

— Ha a „Szamosvölgye“-nek kell, nem adom! — Hogy miért nem adja? Egyszeriben azért, mert — nincs. A legutóbbi jelentést boldogult Duha János kapitányi eljében raktározták el.

— (A Szamal halottjai.) Itt a nyár, a fürdés ideje és ezzel kapcsolatban felült fejet a hydra, a víz évről-évre megújítja az ő áldozatát. E héten a Szamosnak városunkban két áldozata is volt. Az egyik Florián Stodor napzsámós, aki f. hó 18-án reggelen a felső malomból, holovalt és megakart fürdeni. A sekléy vízben meghalott hasra esett, a bor huzta lefelé nem tudott vagy önkivületi állapotában nem is akart felemelkedni és így belefullt. A másik halott Monos Elek, Kapronczay János 14 éves eszmadna tanonca f. hó 19-én az agyvegyeztet „nyagcsut“-nál fürdés közben egy örvénybe került, honnan nem tudott kiúszni s oda fulladt.

— (Mulatság.) A szamosújvári reformatus egyház közszükségleteinek fedezésére folyó 1908. évi volt, hó 2-án (vasárnap) a „Göucz kert“-ben jatekonyeulu zárkórú nyári tanulmatságot rendez. Belépődíj személyenként 1 korona 20 fillér. A zenét Fatai Lukács zenekara szolgálja. — Jelenlétben a kitalálók tudorán kitalálók kedésében és a mulatság stéjein a pentnártnal.

— (A polg. leányiskola ertésítése) Felvideli tudósok. A szamosújvári ügyosztály állami polgári leányiskolába a beiratások a jövő tavasz szeptember hó 2., 3., 4., 5., 6. és 7. napján d. e. 8-12 óráig fognak eszközöltetni az állami polgári leányiskola helyiségében. A felvételi és javítóvizsgálatok szeptember hó 1-én d. e. 9-12 óráig tartanak meg. A javítóvizsgálatok szept. hó 7-én tartanak meg. A tanév ünneplését megnyitása isztentiszlettel szeptember hó 8-án d. e. 8 órakor történik. A beiratkozásra minden tanuló személyesen és szülője vagy gyámja kíséretében tartozik az igazgatóságnal megjelenni, ki-ki magyarázatlan iskolai, születési és újrótalált bizonyítványát is. A beiratás alkalmával minden tanuló város tanór az első felvételi tanjón kívül (amely 4 korona) 2 kor. beiratási-1 kor. ertésítő-30 fillér nyugdíjajutást járulékok és 50 fillér könyvtárlételek köteles felizetni, azaz összesen az egész évre fizetendő díjak 11 korona 80 fillér tartanak meg. A szegényorsú tanulóknak természetesen is reszeszülhetnek. — A polg. leányiskolával egybekapcsolt női kézművatanfolyam szervezőiről: A szamosújvári m. kir. áll. polg. leányiskolával kapcsolatban 1908.9. tánev elejen női kézművatanfolyam nyitattk meg. Ezen tanfolyamra első sorban csak vetetnek fel, akik a polg. felsőbb leányisk. IV. osztályát végezték és 20 évesnél nem idősebbek. Emne kézművatanfolyamok célja, a női kézművatan egyes ágainak oly szakszerű mű-

velese, hogy az ily tanfolyamot végezték nők a tanult munkamenben az önálló munkássághoz szükséges ügyességre szert lehessenek s tisztességes megélhetést is biztosíthassanak maguknak. A női kézművatan tanfolyamra mintohgy szerves kapcsolatban van a polg. leányiskolával és igazgatásuk közös, a polg. leányiskolával érvényes szabályzat alkalmazandó. A női kézművatan tanfolyam rendszerint két évre terjed. Tanítási tárgyak: a) A magyar nyelv és irodalom, élelményes rajz és kereskedelmi és könyvtári ismeretek. b) A kézművatan és pedig: Fehérmű és felső ruhaszabás és varrás. Szabászrajz. Könnyebb végzés munkák. Varrógép kezelés. Vegyes munkák. Hímzés. Ezen tanfolyamra a beiratkozások szeptember hó 7-én lesznek születési és iskolai bizonyítványokkal. Egész évre fizetendő díjak összege 11 alapjain. Később fizetendő díjak összege 27. Zöld Sándor igazgató.

— (Harminc év.) A Pesti Hírlap az új évvel harmincedik évfolyamába lépett. Három évtized alatt Magyarországra legkedveltebb, legelterjedtebb lapja lett. Az olvasóközlöny szeretőit ére mindenesetleg igyekszik is raszolgálni. Politikai irányát illetve minden párttal szemben az független, szökönök; ársádmáni kérdésekben szabadszerű, demokratikus; szavát lelkesedéssel emeli mindig a közönség érdekében, mert minden sorával a közjót igyekszik előmozdítani. Jeles publicisták és politikusok írják vezérelteket; elősora, kedvelt írók a tárcát, humoros cikkeit; kiváló újságírók szerkesztik a rendes rovatait. Kimerítőbb országgyűlési tudósítást egy lap sem közöl; színházi és hír-rovata a legzadagabb; a közönségtől oly igen kedvelt szerkesztői úzet pedig minden nap annyi van benne, amennyi más lapnál egy egész heten keresztül sem gyűl össze. Ez a mindennapi szíves érdeklődés az olvasó-közönséggel és az aprihredikesek rengeteg felajánlása követkegvoltában bizonygati, hogy a Pesti Hírlap ma az ország legelterjedtebb, legolvasottabb lapja, mely azonkívül a legzadagabb tartalmu is. Úgyazon arért sokszor kétszer annyit ad, mint más lap; minden nap 32-36, vasárnapoknál 64 oldal, ünnepek alkalmával emmel is nagyobb terjedelemben jelenik meg. S mind ezen felül rendkívül kedvezményekben is részesíteli előfizetőit, akik karcsosy ajándékok kapják a Pesti Hírlap nagy kezes naplartár, méréseket aron rendelhetik meg a Divatszalon, leszállított aron szereshetik meg a Legrady Festévek kiadásában megjelent képeket. Jól ismert hírlapok azert t olvasóink ügyeimbé J. szíves hírlapot, melynek előfizetési ára egy hóra 2 korona 40 fillér, negyedévre 7 korona, a Divat-Szalcon cimre díszes kitalálásra divatlapjal egygütt 9 korona. Aki most rendel meg először és egyszer 7 koronát küld be, az kiváratára ingyen és bérmentve megkapja addig, míg a készlet tart, a Pesti Hírlap Naplartár 1908-ra, mely a naplartáris hírlapoknál rendkívül gazdaságos tartalommal és 40 oldal képpel jelenik meg, közhasznú és mulatóttá részzel, kemény kötésben, több mint 200 oldalon. — A kiadóhivatal címe, hova a megrendelést küldeni kell: Budapest, V., Váci-kört 78.

(Egy tódorán) gyógykezelésén a „Sirolin“-Roche-féldemlélt legyőzte vonsák, mivel a legelőkeltebbesül egyetemi tanórok egyebangyozó nyilatkozata szerint a köpet legrovidíbb idő alatt kevesült, esetleges lázt leszállítja és az étvágyát előmozdítja. „Sirolin-Roche“ ugyan egy cressot-preparatum, de nem az ilyenmi preparatumok rossz izével. Teljesen meggyőző és nagy adagokban véve is tökéletesen feleltetés-hető. Naponta 3-6 tablettát elegendő az nem súlyosabbághoz mérten. „Sirolin-Roche“ kapható a gyógyszer-tárakban.

Kiadótulajdonos:

A SZERKESZTŐSEG.

Tudorán Endre „Aurora“ könyvnyomdája Szamosújvár

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhöges, skrofulozis, Influenza

Sirolin

Emeli az étvágyt és a testhelyet, megszabadít a köhögést, vladások, elfjelt zudást.

Mintogy értékelten utánzókatok is kinalnak, kérjén mindenkor „Roche“-eredetű csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszer-tárakban — Are üvegkannák 4-5 korona

FELDMANN
ES
KLEIN

a Clayton és Schuttleworth
...tól folyó évből vásárolt ...

cséplőgéppükkel

gabonacséplést 4°-ra,
löhércséplést 8°-ra

.. elvállalnak ..

A magyar újságírás szenzáció!
A NAP

A 4°-as országos és a magyar
nemzeti törekvésnek egyetlen
hű és kevézhetetlen szavója.

Pécsi kiadás: **BRAUN SANDOR**
HACSÁK GEZA.

Naponként **125.000** példány!
Egyes szám 2 krajcar.

A NAP előzetési ára: Egyes évre 16 K,
Félévre 8 K, Negyedévre 4 K, Egy hónapra 1-10

.. FIDIBUSZ ..

A legkitűnőbb magyar elclap!

Paratlan népszerűség! Remek képek!
Pompás képek! Meseben olcsó!
Egyes szám 5 krajcar.

A FIDIBUSZ előzetési ára: Egyes évre
6 K, Félévre 3 K, Negyedévre 1 K 50 fillér,
Egy hónapra 50 fillér.

Mutatványzatokat küld a kiadóhivatal:
Budapest VIII. ker., Rókk Szilárd-utca 9.

Kapható:
Deutel Izsák boéga ültetőbe.

Rajzok.

Változatos zsánerű hangulatos elbeszélések.
Írta: **Somlyén Hugó.**
:: Ára fűzve 2 korona ::

Kapható: Todorán Endre könyvkereskedésében.

Pollitzer
sérvambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbeteg
ferienelőttek és amputáltak részére.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. felelelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díj-
mentesen rendelkezőre áll. Az orvosi vizsgálat
igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! — Merskelt árk!
Egyeni specialis kezeles!

Szabadalmozott sérvkötők már 5 kor.-tól felölle.

Védiki megrendelések az intézet szakorvosa
által leküldetésre felküldve állnak a
pontosan és legnagyobb fiókákkal mellet
eszközökkel.

Hygienikus cikkek a legújabb minőségek
ben, orvosilag ajánlott és sterilizálva, fellet-
lenül megküldve. Tü-akókat 2-10 sor-
igazgatólégsága.

Egyneműt most jelent meg: „Az ember egész-
sege” című orvosi mű, mely kiadólag a
serebből, annak előfeszítésével és közö-
vel foglalkozik. E munkát bárkinek díjmentesen
és zárt borítékban küldi meg az intézet

Fischer Albert
műszialatos munkák gyára.
Gőzöre berendezett butorgyár.

Ajánlja ánsan felszerelt

**Kárpitos és nagy Fabutor-
Raktárát.**

Szalon-, ebédöl és házozsba-berende-
zések a legegyszerűbből a legújabbig

Minden nagyságu díofa- és aranykeretű
tükrök, olajnyomatú és üvegfestmény
kepek és hajlított nád- és amerikai felü-
letű zsekek a legnagyobb választékban.

A kárpított butorok a legnagyobb
szoliditással és izlésesen össze-
állítva készülnek.

A legújabb divatu garnitúrák készen
megtöltve nagy választékban raktáron
láthatók. Védiki megrendelések gyorsan
és pontosan teljesíttetnek.

Hirdetések lapunk részére
felvállaltatnak

Todorán Endre könyvkereskedésében. Főter 13.

Legjobb
szépitőszér!
Hölgyek
részére
nélkülözhe-
tetlen!

A szépség
elérésére, tokelefestésére
és fentartására

legkitűnőbb és legbiz-
tosabb vegytiszta,
sem bíganyt, sem
olmót nem tar-
talmazó, teljesen
ártalmatlan
zsírmentes
foszforsány

Ezen
világe-
hírű áru-
kendes
eltávolít
szépiot, máj-
foltot, pattu-
niást, mitesert,
és más minden
bőrhibát, rán-
csokat, bőrhelye-
tis, az areot simává
és üdév teszi. Árja:
kis üvege 1 kor., nagy 2 kor.
Margit szappan 100 gr. — 100
100 fill. — Margit szappan
100 fill. — Margit szappan
100 fill. — Margit szappan
100 fill. — Margit szappan

Pompás utazásvezető vagy a pártok-
egyesületi utazásvezető a következő:
Füüdes Kelenem gyógyszerész Árad
Pécsen.

Nits J. gyógyszerháza Szamosújvár

Csodás,
gyors és
biztos hatású!
Törv. védve.
Övökadjunk
utánzatoktól!

Egészsegi szempontból
övakodjunk az idegen
savaktól és használjuk
... csakis a ...

Kohn Bernát-féle
hatósági felügyelet
alatt álló gyárban
termelt természetes

forgács ecetet
... mely kapható ...

**Flórián Jakab,
Esztegar Géza,
Plaocintár Kristóf,
Vajda Elek,
Herschkovits Samu,
Belosug Geró,
Deutelbaum Samu,
Farkas Dávid,
Csákai Aurél**

Kereskedésekben
és a gyárhelyiségben.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Czementet ajánl olcsó aron

KUGLER, PAUL és TÁRSAI PORTLAND CZEMENT-GYÁRA

BRASSÓBAN. — Szamosújvárt kapható Sáhín Péter urnál.